

# Listy z Karmelu

2017/1 | 5 | časopis na prehĺbenie duchovného života

*Fatimská tvár  
Karmelu*



Úvodník	3
Predfatimské dejiny Fatimy	4
Nosné body sveta	6
Rozhovor so sestrou Luciou	9
Poézia (z tvorby Kristíny Machovej)	11
Rozhovor so sr. Anou Sofiou, bosou karmelitánkou v Karmeli v Coimbre	12
Nie je Zjavenie ako zjavenie	17
Rybár, bosý karmelitán a sestra Lucia	18
Karmelitánsko-tereziánska Únia	20
Vedeli ste, že...	21
Svedectvo	22
Sv. Alžbeta od Najsvätejšej Trojice: Nebo vo viere	23
Program deviatnikov, púť a slávností Panny Márie Karmelskej v roku 2017	24
Zo života spoločenstiev	26

# Fatima

## 1917-2017

### Listy z Karmelu - časopis na prehĺbenie duchovného života

**Redakcia:** br. Stanislav Jaloviar OCD (vedúci redaktor), br. Miroslav Bandík OCD, o. Rudolf Bartal OCD, o. Dušan Hricko OCD, o. Andrej Valent OCD, Katarína Luptáková OCDS, Juliana Melková OCDS (jazyková úprava)

**Grafická úprava:** Stanislav Andil

**Foto:** archív kláštora, Głos Karmelu, pixabay.com, Martin Bystriansky, bosé karmelitánky Detva, karmelitánky Dieťaťa Ježiša Nitra, internet

**Kontakt na vedúceho redaktora:** stanocd@gmail.com

**Vydáva:** Kláštor bosých karmelitánov Lorinčik, Lorinčik 145, 040 11 Košice

Len pre vnútornú potrebu. | Vychádza dvakrát za rok. | Redakcia si vyhradzuje právo úpravy príspevkov. | Imprimi potest č. 214/2017 zo dňa 16. 6. 2017, Tadeusz Florek OCD, provinciál.

**Podporiť vydávanie časopisu môžete milodarom na účet: SK41 0200 0000 0026 4934 9054**



### Milí čitatelia,

tieto riadky píšem pre veriacich, ktorí nepochybujú, že modlitba a pokánie ovplyvňujú dejiny Cirkvi a ľudstva. A dlhodobo im neodolá ani pôsobenie diplomacie, peňazí a zbraní.

Napríklad dejiny Druhej svetovej vojny by vyzerali inak, keby boli nemecké vojská dobyli Moskvu. Už stáli v predmestiach, ale Stalin na radu jedného zo svojich najbližších spolupracovníkov nechal doviesť ikonu Matky Božej Kazanskej, aby potom v lietadle obletela hlavné mesto. A Nemci túto líniu už neprekročili... Alebo keď Ján Pavol II. 25. marca 1984 zasvätil svet Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie. Zakrátko po tomto úkone dostal sa na vrchol sovietskej moci Michail Gorbačov a zanechal cestu náboženského a politického útlaku.

V tomto roku Cirkev prežíva 100. výročie fatimských zjavení. Matka Božia prosila v roku 1917 svoje deti o modlitbu i pokánie a trom pastierikom ukázala, aká budúcnosť čaká ľudstvo bojujúce proti Bohu. Keďže jednou z postáv fatimskej drámy je práve sestra Lucia, prinášame vám jej portrét na pozadí dejín samotného miesta zjavenia, svedectva nášho pátra, ktorý ju zblízka videl a počul, zaujímavé podrobnosti poskytne jej spolusestra, a pridáme ešte posledný Luciin rozhovor o fatimských tajomstvách s arcibiskupom Bertonom.

Ak ešte stále veríme, že modlitba (nielen) ruženca a pokánie ako úprimný návrat k Bohu vo sviatosťiach a láske k blížnym mení okrem nášho života aj svet okolo nás, nebudeme lamentovať ani nad sebou, ani nad „zlým svetom“. Zsväcujme seba i svoje rodiny Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie a budme si istí, že túto duchovnú líniu nepriateľ neprekročí...

Ochotnú spoluprácu s Matkou Božou vám vyprosuje br. Stano



# Predfatimské dejiny Fatimy

Stojí za to pripomenúť, že Fatime, obci počítajúcej do roku 1917 zopár tisíc obyvateľov, dali – podľa znalcov (*toponomastov* – bádateľov pôvodu mien) – meno Arabi. Pôvod tohto slova potvrdzuje starodávna tradícia (vznikla dávno pred zjaveniami) ešte v XIII. storočí. Vtedy táto oblasť zapríčinila spor medzi mohamedánmi a kresťanmi. Istá maurská dievčina šľachtického pôvodu, dcéra správcu na zámku Alcácer de Sal, nazvaná na počesť najobľúbenejšej dcéry proroka Mohameda *Fatima*, zaplietla sa do sporu medzi rytiermi. Slávny palatín z čias *reconquisty* (vytláčania Maurov zo Španielska) don Gonçalo Herminguês sa do nej zalúbil, vzal si ju za ženu a ona súhlasila s tým, že prijme krst. Ich láska však netrvala dlho kvôli jej predčasnej smrti.

Don Gonçalo vo svojom smútku odložil rytiersku zbroj a stal sa mníchom v opátstve cisterciánov v Alcobaca, kde mu dovolili uchovať telo milovanej manželky. Po nie-



koľkých rokoch blízko opátstva cisterciáni vybudovali nevelký kláštor a Gonçalo bol ustanovený za jeho predstaveného. Aj teraz si bývalý palatín vzal so sebou telo Fatimy. Ostatky zosnulej boli uložené v novom kostole vybudovanom na mieste, ktoré dovtedy nemalo žiadne meno, a toto sídlo sa odvtedy začalo nazývať podľa tej mohamedánky, neskôr vzornej kresťanskej manželky. Kláštor už síce neexistuje, ale naďalej existuje nevelký kostolík zasvätený Matke Božej, v ktorom by malo odpočívať telo Fatimy.

Historici natrafili tiež na veľa iných faktov, ktoré sa iba v očiach neveriacich môžu javiť ako „zhoda okolností“. Napríklad tento: Na výšine, na ktorej leží Fatima, na vigíliu



Kláštor Alcobaca



DOM JOÃO I



DOM NUNO ALVARES PEREIRA

sviatku Nanebovzatie v roku 1385 kráľ Ján I. a Nuno Álvares Pereira, svätec a národný hrdina, po zložení verejných sľubov pred Máriou dosiahli neobyčajné víťazstvo nad kastílskym votrelcom, kastílskym kráľom, ktorého vojsko šesťnásobne prevyšovalo portugalské vojenské oddiely. A práve tá Mária sa o 532 rokov neskôr zjaví na tomto mieste, takom svätom pre portugalský národ. Jej príchod však pripraví trojnásobné

zjavenie tajomnej postavy, ktorá seba nazve „anjelom Portugalska“.

Ďalšou zaujímavou udalosťou je napríklad to, že pápež Bonifác IX. na prosbu víťazného kráľa Jána I. nariadil, aby všetky portugalské katedrály boli zasvätené Najsvätejšej Panne Márii. Toto nariadenie potvrdil v roku 1386 dekrétom vydaným práve 13. mája. Ako vieme, práve v tento deň prišlo k prvému fatimskému zjaveniu.

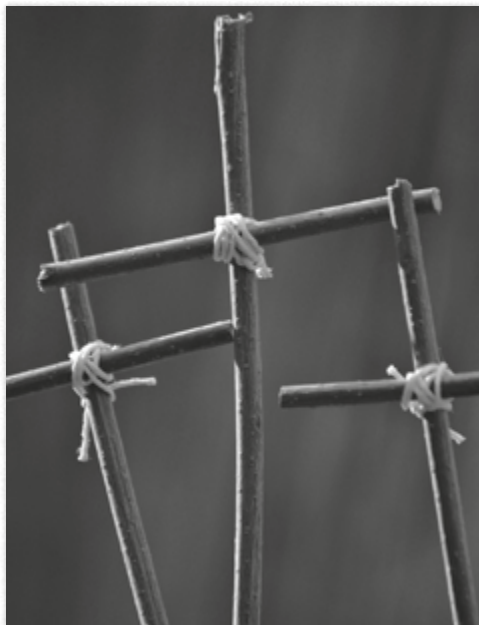
(Vitorio Messori: *Opinie o Maryji, Fronda 2007*), pripravil: br. Stanislav Jaloviar OCD



Rodný dom sr. Lucie v čase zjavení

# Nosné body sveta

„Syn mladistvej matky sa narodil v zapadnutej dedine. Vyrástol v inej dedine, kde pracoval ako tesár do tridsiateho roku. Potom tri roky chodil po svojom kraji a kázal. Nenapísal ani jednu knihu. Nikdy nemal nijaký verejný úrad. Nemal ani rodinu, ani dom. Nechodil na univerzitu. Nikdy sa nevzdialil viac ako tristo kilometrov od miesta, kde sa narodil. Neurobil nič, čo sa obyčajne spája s úspechom. Nemal nijaké poverovacie listiny. Mal len tridsať rokov, keď sa verejná mienka postavila proti nemu. Priatelia od neho utiekli. Predali ho nepriateľom a dostal sa pred súd, ktorý bol len fraškou. Bol pribitý na kríž medzi dvoch zločincov. Keď umieral, kati hádzali kocky o jeho rúcho. Bolo jedinou vecou, čo mal na zemi. Keď umrel, pochovali ho do hrobu, ktorý mu dal zo súcitu priateľ. Po troch dňoch bol hrob prázdny.“



Mnohých, ktorí očakávali bojujúceho „protirímskeho“ Mesiáša, Ježiš sklamal. Vytkli mu to, keď sa blížili sviatky Stánkov a on nechcel ísť do Judey. Jeho príbuzní mu povedali: „Odiď odtiaľto a choď do Judey, aby aj tvoji učeníci videli, aké skutky konáš. Veď nik nerobí nič v skrytosti, ak sa chce stať verejne známym. Keď robíš takéto veci, ukáž sa svetu“ (Jn 7, 3-4). Ježiš im povedal: „Môj čas ešte nenadišiel, ale váš čas je stále tu. Vás nemôže svet nenávidieť, mňa však nenávidí, lebo ja o ňom svedčím, že jeho skutky sú zlé. Vy choďte na sviatky! Ja na tieto sviatky nejdem, lebo môj čas sa ešte nenaplnil...“ (Jn 7, 6-8). Keď toto Ježiš povedal, zostal v Galilei (porov. Jn 7, 9).

Veľké veci sa nemusia robiť verejne, aby sa ten, kto ich robí, stal verejne známym. Práve naopak. Musia byť skryté. Len tak sa dostanú na verejnosť. Ježiš sa vymykal predstavám jeho súčasníkov. Často odchádzal do samoty. Žil 30 rokov skrytý v neznámom mestečku, ktoré nebolo zaznačené ani na rímskych mapách, a keď sa „ukázal svetu“ po krste v Jordáne, odišiel na 40 dní na púšť, do samoty, na miesto duchovného boja. Často aj počas verejného účinkovania, hlavne včasráno na úsvite vstal a išiel von. Utiahol sa na pusté miesto a tam sa modlil. Možno by mnohí Ježišovi vyčítali, že „mrhá“ časom.

Spomínam si na jednu z katechéz, ktorú mal kedysi pápež Benedikt XVI. o tichu. Písal v nej, že „ticho je vlastnosťou prostredia, ktoré umožňuje upokojenie, stíšenie, počúvanie Boha a meditáciu. Ticho a krása miesta, na ktorom žije mníšska komunita, sú odrazom duchovnej harmónie, ktorú sa samotná komunita snaží realizovať. Svet je posiaty hviezdami – takými oázami ducha. Niektoré z nich sú veľmi staré, najmä v Európe.



Iné, naopak, vznikli nedávno. Keby sme na ne hľadeli duchovným pohľadom, museli by sme povedať, že tieto miesta sú nosnými bodmi celého sveta! A nie je náhoda, že množstvo ľudí, najmä v období dovoleniek, navštevuje tieto miesta a zastavia sa tam na niekoľko dní. Aj duša – vďaka Bohu – má svoje potreby.“ Zaujala ma jeho definícia takýchto miest: **sú nosnými bodmi celého sveta.**

Keď som sa zamýšľal nad týmto príspevkom a pokúšal sa spojiť to všetko so životom našej spolusestry v Karmeli, sestry Lucie dos Santos, vizionárky z Fatimy a kandidátky na oltár (prebieha proces skúmania jej života s prípadným blahorečením), uvedomil som si, že aj ona patrila počas svojho života medzi tých, ktorí držia svet a sú jeho nosným bodom. Ale či skutočne je pravdou, že niečo alebo niekto patrí medzi nosné body sveta? V čom spočíva sila takýchto ľudí?

Filozof a konvertita do Katolíckej cirkvi Jacques Maritain rozdelil časné prostriedky na bohaté a chudobné. Bohaté prostriedky sú napr. zhromaždenia, sprievody, architektúra, médiá – tie pôsobia cez viditeľné výsledky a úspechy. Počas Ježišovho pôsobenia učeníci videli jeho zázraky. To boli jeho bohaté prostriedky. Druhú skupinu tvoria chudobné prostriedky: chudoba betlehemskej maštale,

útek do Egypta; neodporovanie v Getsemanskej záhrade; počas súdneho konania u Piláta a Herodesa, počas krížovej cesty až po Kalváriu, kde ho zavraždili ako zločincov, a hrob v záhrade, ktorý mu poskytol priateľ. Ježiš nám ukázal, že „používanie bohatých prostriedkov bude účinné len vtedy, ak budú začlenené do úbohých prostriedkov – do hlbokého vnútorného života, do modlitby, odumierania seba a úplného odovzdania sa Bohu“ (Dajczer). K našim úbohým prostriedkom môže patriť choroba, náš boj o vytrvalosť a trpezlivosť s inými..., všetko to, čo je malé a neviditeľné, ale u Boha veľké. Ježiš prepájal veľké veci vždy s časom, ktorý venoval Otcovi. Bohaté prostriedky musia byť podriadené chudobným, lebo bez nich by nemali zmysel. Apoštolát bez modlitby by bol len vytrubovaním na uliciach ako cvendžiaci kov a zuniaci cimbal (porov. 1 Kor, 13, 1n).





Keď sestra Lucia spomína, ako sa im zjavil anjel, hovorí: „*Druhé zjavenie sa uskutočnilo v lete počas veľkých horúčav. Hodiny popoludňajšieho odpočinku sme trávili v tieni stromov, ktoré obklopovali už viackrát spomínanú studňu. „Čo robíte? Modlite*



*sa! Ježišovo a Máriino srdce majú s vami plány milosrdenstva. Prinášajte Pánu Bohu neustále modlitby a obety. „Ako máme prinášať obety?“ pýtala som sa. Anjel povedal: „Všetko, čo môžete, prinášajte ako obeť zmierenia za hriechy, ktoré Boha urážajú, ako prosbu za obrátenie hriešnikov. Dosiahnete tak mier pre svoju vlasť. Ja som jej anjel strážny, anjel Portugalska.. Predovšetkým prijímajte pokorne utrpenia, ktoré Pán na vás zošle.“*

„Aj ako kresťania v Cirkvi príliš veríme v moc ľudských prostriedkov a vlastnej múdrosti. Už dostatočne silne neveríme v *nadprirodzené* (chudobné) prostriedky, ktorými sú ústna a vnútorná modlitba a tiež obeta, aby premieňala srdcia a beznádejné situácie. *Nestrácajme nádej, lebo hodina útrap je často Božou hodinou.* Svedčí o tom celá história Božieho ľudu. Učme sa zo Svätého písma, za akých podmienok koná Boh: vtedy, keď mu bezmocnosť človeka obetuje seba a je si istá Bohom. Treba vyznať, že som slabý a bezmocný a obetovať seba samého práve takého“ (Daignealt). Lebo „Boh si zvolil to, čo je slabé“ – povie sv. Pavol.

p. Rudolf Bartal OCD

## Rozhovor so sestrou Luciou,

ktorý viedol arcibiskup  
Tarcisio Bertone, sekretár  
Kongregácie pre náuku viery



V uplynulých mesiacoch, najmä po tragických udalostiach teroristického útoku v New Yorku dňa 11. septembra 2001, v mnohých talianskych aj iných denníkoch sa objavili články týkajúce sa domnelých nových zjavení sestry Lucie, jej listov vystríhajúcich pápeža, ako aj nových apokalyptických interpretácií fatimského tajomstva.

Opakovalo sa v nich tiež podozrenie, akoby Apoštolská stolica nepublikovala plný text tretej časti „fatimského tajomstva“, a niektoré hnutia spojené s fatimskými zjaveniami obnovili výčitku, že Svätý Otec ešte nezasvätil Rusko Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie.

V tejto situácii Apoštolská stolica rozhodla, aby jej vyslanec arcibiskup Tarcisio Bertone poprosil sr. Luciu o jasnú odpoveď na vyššie uvedené otázky. Rozhovor prebehol so súhlasom kardinála Jozefa Ratzingera a dvoch biskupov – z diecézy Leiria-Fátima a tiež z diecézy Coimbra – v prítomnosti o. Luisa Kondora SVD, vicepostulátora v beatifikačnom procese Františka a Hyacinty, ako aj priorky karmelitánskeho Kláštora sv. Terézie v Coimbre, kde sr. Lucia žila.

Rozhovor sa uskutočnil v sobotu 17. novembra 2001 popoludní a trval vyše dvoch hodín. Sestra Lucia, ktorá 22. marca 2002 ukončila 95 rokov života, bola vo veľmi dob-



Sr. Lucia a Pavol VI. pri návšteve Fatimy v r. 1967

rej kondícii a mala jasnú myseľ. Na začiatok povedala, že miluje a váži si Svätého Otca, veľa sa modlí zaňho aj za celú Cirkev.

Tešila sa z veľkej popularity jej knihy *Výzvy fatimského posolstva*, preloženej zatiaľ do taliančiny, španielčiny, nemčiny, maďarčiny, poľštiny, angličtiny a slovenčiny. V súvislosti s tým dostáva veľa listov s vyjadrením vďačnosti. Všetkým tým, ktorí živia podozrenie, že niečo z tretieho „tajomstva“ bolo zatajené, odpovedá: „Bolo publikované všetko; nie je už nič, čo by bolo tajomstvom.“ A pre tých, čo hovoria a píšú o jej „nových“ zjaveniach, odkazuje: „Nič z toho nie je pravda. Keby som mala nové zjavenia, nerozprávala by som o tom nikomu inému, iba bezprostredne Svätému Otcovi!“

Potom si ochotne spomínala na svoju mladosť hovoriac o ťažkostiach, aké stretávala pred vstupom do kláštora, ale aj o žičlivosti, ktorú zažívala, napr. počas prázdnin strávených v Brage v rokoch 1921 - 1924 u pani Filomény Mirandy, ktorá bola jej birmovnou mamou.

Na otázku: „**Aký vplyv na jej život malo zjavenie z 13. júla predtým, ako bolo spísané a odovzdané Cirkvi?**“, odpovedala:

✧ „Cítila som sa bezpečná pod ochranou Panny Márie, istá, že bude starostlivo bdieť nad Cirkvou a Svätým Otcom.“

Ako rozprávala o známej prorockej vízii, doplnila doteraz nepublikovaný detail: „Počas tohto zjavenia Panna Mária, ktorá neobyčajne žiarila, držala v pravej ruke srdce a v ľavej ruke ruženec.“

### ■ Aký zmysel má srdce v ruke Matky Božej?

✧ To je znak lásky, ktorá ochraňuje a spasí nás. Ona je Matkou, ktorá vidí, ako jej deti trpia, a trpí spolu s nimi a tiež s tými, ktorí ju nemilujú, lebo chce spasiť všetkých a nestrať nikoho z tých, ktorých jej Pán zveril. Jej Srdce je bezpečným útočiskom. Kult Nepoškvrneného Srdca Panny Márie je prostriedkom spásy v ťažkých časoch Cirkvi aj sveta.“

Veľmi výstižná je úvaha, ktorou kardinál Ratzinger končil svoj komentár k tretej časti „tajomstva“: „Moje Nepoškvrnené Srdce zvíťazí“ – čo to znamená? Srdce otvorené na Boha a očistené kontempláciou Boha je silnejšie ako samopaly a zbrane každého druhu. „Nech sa mi stane“ vypovedané Máriou, to slovo jej srdca zmenilo vývoj dejín, lebo ona vydala na tento svet Spasiteľa, lebo vďaka jej „áno“ Boh sa mohol stať človekom v našom svete a zostane ním navždy. Diabol má moc nad týmto svetom, vidíme to a neustále to prežívame: má moc, lebo naša sloboda mu umožňuje, aby nás odvádzal od Boha. Odkedy však Boh má ľudské srdce a vďaka tomu nasmeroval slobodu človeka k dobru, k Bohu, sloboda konať zlo už nemá posledné slovo. Od tamtoho času naberá silu veta: „Vo svete máte súženie, ale dúfajte, ja som premohol svet!“ (Jn 16, 33). Fatimské poslanstvo nás vyzýva, aby sme dôverovali tomuto prísľubu (*Osservatore Romano*, poľské vydanie, 9/2000, s. 51).

Položil som sr. Lucii ešte tri otázky:

### ■ Je pravda, že pri rozhovore s o. Luigim Bianchim a o. José dos Santosom Yalinhom ste vyjadrili pochybnosti o správnosti interpretácie tretej časti „tajomstva“?

✧ „To nie je pravda. Úplne potvrdzujem interpretáciu uvedenú v Jubilejnom roku.“

### ■ Aký je váš názor na tvrdenie o. Grunera, ktorý vedie akciu zbierania podpisov, aby pápež konečne vykonal zasvätenie Ruska Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie, ktoré sa vraj nikdy neuskutočnilo?

✧ „Karmelitánske spoločenstvo nikdy neprijalo formuláre slúžiace na zbieranie týchto podpisov. Už som hovorila, že zasvätenie, po ktorom túžila Panna Mária, bolo vykonané v roku 1984 a v nebi ho prijali.“

### ■ Je pravda, sestra Lucia, že ste veľmi znepokojená poslednými udalosťami (útokmi z 11. 9. 2001) a nespíte, ale sa modlite vo dne v noci?

✧ „To nie je pravda. Ako by som sa mohla modliť počas dňa, keby som v noci neodpochovávala? Koľko slov mi ľudia vkladajú do úst, koľko vecí mi pripisujú! Nech čítajú moju knižku, tam sú rady a výzvy, ktoré vyjadrujú túžby Panny Márie. Modlitba a pokánie v spojení s veľkou vierou v Božiu moc prinášajú spásu sveta.“

*Kláštor v Coimbre 17. novembra 2001. Arcibiskup Tarcisio Bertone SDB, sestra Mária Lucia od Ježiša a od Nepoškvrneného Srdca Panny Márie. (L'Osservatore Romano 4(242)/2002). Zdroj: Karmel.pl*



Lucia, František a Hyacinta

## Strata

*aké ticho je dnes  
v Tvojom chráme  
nepočujem nič  
hoc moja viera  
sa tu láme*

*neviem vôbec čo  
chceš so mnou Pane  
stratila som niť  
nech sa zdrojom tvojho  
svetla stanem*

*inokedy, možno  
už nikdy – nie  
rozrastá sa kriak  
ani tadeto  
cesta nevedie*

*zas sa predto mnou  
uzavrie brána  
a mám z toho strach  
zas raz ostanem  
úplne sama*

*samé trápenia  
a ťažké voľby  
pridusený vzlyk  
už sa aj na mňa  
prosím raz pozri*

*nedovoľ mi vidieť  
moju vieru  
ako prostý zvyk  
urob aj zo mňa  
len Tvoju dcéru*

*nech pocítim  
Tvoju živú lásku  
aspoň jeden deň  
rozdúchaj nádej  
visí na vlásku*

*nech sa iba  
Tvoja vôľa stane  
nesmiem smútiť preň  
keď si zvyšné dni  
na mojej strane*

## Pokoj dajte mi

*Čistá duša  
nenosí sa dnes  
len tlak, pres a des  
dnešných dní láka  
z človečej nory  
vkladlaka*

## Svetlý okamih

*Na doske operadla  
vysypaný ruženec  
vedľa dve sklenené muštičky  
v ktorých bol predtým uschovaný  
polovice schránky uložené tak  
aby nerušili hompálaním  
na oválnej strane  
zdvihnem zrak  
ďalšie sklenené muštičky  
je ich vela a v každej  
plamienok sviečky  
plamienky vystupujú po schodoch  
a potom po bielom rúchu  
fatimskej panny  
a hoja moje rany*

## Spoveď

*jedno čo si zač  
hoci neznámy  
zatvor za sebou  
a otvor sa mi  
hovor a aj plač  
zmy to zo seba  
a neboj sa ma  
som tu pre teba*

z tvorby Kristíny Machovej

# Rozhovor so sr. Anou Sofiou, bosou karmelitánkou v Karmeli v Coimbre

■ **V roku 1925 sestra Lucia vstúpila do Kongregácie sestier sv. Doroty, avšak v roku 1948 vstúpila do vášho Karmelitánskeho kláštora v Coimbre. Rozprávala vám niekedy o dôvodoch tohto rozhodnutia?**

✦ Pri našich rozhovoroch bola sestra Lucia veľmi spontánna a otvorene nám porozprávala naozaj veľa o svojom živote, o udalostiach, ktoré prežila. Prirodzene, povedala nám aj o čase, keď bola v ráde sv. Doroty. Bolo to pre ňu obdobie osobného rastu a priazne. Tam dostala ľudské, sociálne a duchovné vzdelanie. Sestry od sv. Doroty mala veľmi rada a obdivovala ich, ale vedela, že toto nie je jej poslanie. Vstúpila do Kongregácie sv. Doroty, pretože v tom čase v Portugalsku v dôsledku politickej krízy neexistoval karmelitánsky

kláštor a Luciu varovali, že pre svoje krehké zdravie nemôže vstúpiť ku karmelitánkam v Španielsku.

Povedala nám, aj o tom napísala, že ju to ťahalo k životu v rozjímaní, odkedy sa 15. júna 1921 vo Fatime po siedmy raz zjavila Panna Mária. 13. októbra 1917 počas zázraku „tanca slnka“ videla s bratrancom Františkom a sesternicou Hyacintou Pannu Máriu Karmelskú a to bolo pre sestru Luciu znamenie, že pre ňu Boh vybral práve rád karmelitánov. Odmalička cítila potrebu utiahnuť sa pred davom ľudí, čo ju vyhľadávali vo dne v noci, a odovzdať sa väčšmi modlitbe, aby naplnila Fatimské poslanstvo, v ktorom sa žiada obrátenie, modlitba a obeta.



Karmel sv. Terézie v Coimbre, kde sr. Lucia prežila väčšinu života

■ **Aká bola sestra Lucia v bežnom živote?**

✦ Sestra Lucia bola žena plná života, duchom mladá a veselá. Bola veľmi skromná, ale takisto veľmi inteligentná, dokonale sa v nej snúbila detská nevinnosť s múdrosťou získanou vekom. Robila všetko pre to, aby medzi ostatnými sestrami nijako nevytŕčala, nikdy nič pre seba nechcela, nikdy sa na nič nestažovala, vždy sestram ochotne pomohla, s čím bolo treba. Bola veľmi šikovná v ručných prácach, robila bezchybne aj tie najpokornejšie práce v kuchyni, pri upratovaní či v záhrade, ale vedela aj dokonale vyšívať a šiť, no prijala i veľkú zodpovednosť ako poradkyňa, spisovateľka či pri riadení prác v kláštore. Bolo vidieť, že vo svojom vnútri rozjíma; aj pri práci sa vždy nachádzala v Božej prítomnosti, neuzatvárala sa do seba, ale zaujímala sa o všetkých, ktorí žiadali, najmä v listoch, aby sa za nich modlila. Rada sa zaujímala o všetko, čo sa deje vo svete, aby vo svojich modlitbách mohla Bohu predostrieť, čo svet potrebuje. Bola veľmi duchovná, no zároveň veľmi ľudská, bola si veľmi blízka s ľuďmi, s ktorými žila a s ktorými mala úzke vzťahy, či už to bola rodina alebo priatelia. Nevstúpila do kláštora, aby sa schovala pred svetom, ale aby sa mohla viac a lepšie modliť za to, čo ľudstvo potrebuje, preto mala všetkých stále vo svojom srdci a vo svojich modlitbách.

■ **Reformátorka Karmelu sv. Terézia z Avily prejavovala v mnohých situáciách zmysel pre humor. Mala ho aj vaša spolusestra Lucia? Môžete nám porozprávať o nejakých radostných príhodách s ňou?**

✦ Isteže! Sestra Lucia mala úžasný zmysel pre humor. Bola šťastná, vždy dobre naladená a vedela veľmi zábavne hovoriť o príhodách zo svojho života. Často nám rozprávala v čase na zábavu a odpočinok, kedy sa všetky zídeme a do vôle porozprávame, a veru nás vedela rozosmiať!

Napríklad príhodami z detstva, ešte pred zjaveniami Panny Márie. Mala detstvo ako každé iné dieťa. Veľmi sa jej páčilo, ako kúriatka cupkali za mamou sliepkou po dvore u nich doma. Raz si jedno zobrala, že sa s ním pohrá, ale sliepka sa to vôbec nepáčilo a nahnevane sa za ňou rozbehla. Lucia utekala, sliepka čoraz zúrivejšie kotkodákala a Lucia nechápala, čo sa deje, veď neurobila nič zlé, len sa chcela hrať s kuriatkom. Pevne ho držala v rukách a kričala: „Mama, pomoc, sliepka ma chce zožrať!“



V inštitúte sv. Doroty

Potom rozprávala, ako už bola v Španielsku v ráde sv. Doroty, no ľudia rýchlo zistili, kde je, začali ju vyhľadávať a chceli sa s ňou zhovárať alebo sa jej vypytovať. Ona však chcela žiť nenápadne, normálne, a tak sa im vyhýbala, ako sa dalo. Viackrát sa stalo, že musela vyjsť z kláštora niečo vybaviť či nakúpiť a zaraz sa objavili skupinky ľudí, čo ju hľadali. Keďže jej fotografia nebola veľmi rozšírená, nevedeli, ako vlastne vyzerá, ale len čo zbadali sestru od sv. Doroty, už sa aj vyzvedali: „Neviete, kde býva sestra Lucia?“ A ona im odpovedala: „Áno, viem, v tamtom dome.“ Pýtali sa ďalej: „A aká je?“ - a ona bez zaváhania odvetila: „Sestrička, presne ako ja!“ Ľudia však nedali pokoj: „A nevíete, či je tam teraz?“ Lucia odpovedala: „Práve teraz tam nie je, ale zabúchajte na dvere, ak chcete!“

Neprezradila im, kto je, a išla si pokojne po svojom. Až keď ľudia prišli do kláštora, zistili, s kým sa to práve vonku bavili!

### ■ Vracala sa sestra Lucia vo svojich rozhovoroch s vami k zjaveniam vo Fatime?

✦ Sestra Lucia rozprávala o zjaveniach Panny Márie vždy veľmi diskrétno. Všetky sme čítali jej knihy, hlavne tie dve, v ktorých opisuje svoje spomienky na zjavenia vo Fatime, a tak sme vedeli, čo sa tam odohralo. Priamo sme sa jej na zjavenia nevyptovali, ale ak sa na ne zvrtol rozhovor, nevyhýbala sa tejto téme ani ju neodmietala, no nebolo to niečo, o čom by sme sa rozprávali každý deň, ani sme nevzvedali. Jej život bol predsa oveľa viac, neobmedzoval sa iba na zjavenia vo Fatime. Bola veľmi ľudský človek s bohatými skúsenosťami a vzácnymi vlastnosťami, netočilo sa všetko iba okolo zjavení. Vedeli sme, že okrem zjavení vo Fatime mala viac silných a významných mystických zážitkov, ale tie patrili do jej súkromia, boli súčasťou jej vzťahu s Bohom a my sme sa do toho neplietli, rešpektovali sme jej súkromie a jej osobný život. Pre nás to bola úplne normálna žena, žiadna „večne zamračená svätica“, ktorá sa celé dni premodlí so zopätými rukami, ale človek, ktorý žije štedro, radostne a v odovzdaní Bohu a svojim bratom a sestram. Robila, čo všetci obyčajní ľudia a vždy sa snažila čo najusilovnejšie dodržiavať



cnosti. Raz som jej povedala, že môže byť spokojná, veď Panna Mária jej vo Fatime sľúbila, že ju vezme do neba, takže to má isté, ona mi však hneď odvetila: „Áno, Panna Mária sľúbila, že ma vezme do neba, ale nesľúbila, že nebudem musieť prejsť očistcom. Takže, ak chcem ísť do neba, musím sa snažiť byť dobrá a cnostná ako každý!“

### ■ Sestra Lucia bola vo svete známou osobnosťou v súvislosti s fatimskými zjaveniami. Určite bol o jej osobu veľký záujem. Museli ste sa nejakým spôsobom chrániť pred týmto záujmom?

✦ Karmel v Coimbre vždy hojne navštevovali pútnici, keďže vedeli, že u nás žije vizionárka z Fatimy, prichádzali zblízka i zďaleka, len aby sa mohli pomodliť na mieste, kde je ona. Občas sme to spomenuli pred sestrou Luciou a ona na to iba skromne odvetila: „Nepriechádzajú sem kvôli mne, ale kvôli Panne Márii, pretože nebyť jej, ani by nevedeli, že žijem.“

Samozrejme, že ju všetci veľmi chceli vidieť a porozprávať sa s ňou, ale to nebolo možné. Sestre Lucii sa nezdalo správne niekoho prijať a iného nie, preto Svätá stolica vydala nariadenie, že ju smie navštevovať iba rodina, blízki priatelia a ľudia, ktorí o návštevu požiadajú písomne Svätú stolicu a uvedú oprávnený dôvod. Každý deň však prichádzali sestre Lucii desiatky listov z celého sveta a na tie sa vždy snažila odpovedať, ak sa dalo, aspoň slovom povzbudenia, radou a uistením, že sa za všetkých modlí. Na proces jej svätorečenia sme zozbierali vyše jedenásťtisíc listov, ktoré napísala!

Aj dnes prichádzajú do nášho kláštora a do Múzea sestry Lucie, ktorý je súčasťou kláštora, stovky pútnikov z najrôznejších kútov sveta, aby sa pomodlili na mieste, kde prežila väčšinu svojho života a kde sa jej takisto zjavila Panna Mária, ako sme sa dozvedeli zo zápiskov, ktoré sme objavili po jej smrti.

### ■ Môžete nám priblížiť posledné dni sestry Lucie na tomto svete? Tešila sa na stretnutie s Tou, ktorá sa jej kedysi zjavovala?

✦ Občas nám sestra Lucia žartovne vracala: „Panna Mária povedala, že tu budem ešte nejaký čas, ale toto je už priveľa!“ Veľmi si želala ísť do neba.

Vzhľadom na pokročilý vek a zhoršujúci sa zdravotný stav sa jej v decembri 2004 tak pohoršilo, že sa nemohla zúčastňovať činností komunity a prakticky nevychádzala z cely. Vo februári jej museli dať infúzie a kyslík. Lekárka, ktorá sa o ňu v posledných rokoch starala, povedala, že tu v Karmeli mala vytvorené potrebné podmienky. Jej stav sa napriek tomu zhoršoval a ubúdali jej sily. Udržovala si však dobrú náladu a optimizmus, nikdy sa nestáľovala ani nehnevila, že je stále krehkejšia a nezvláda, čo kedysi. Vždy pokojne prijímala Božiu vôľu a vždy obetovala s radosťou svoju obetu Bohu a Panne Márii za Svätého Otca, za obrátenie hriešnikov a na zadostučinenie Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie.

Posledné dni fyzicky veľmi trpela. 13. februára ráno priniesol biskup z Coimby fax, ktorý mu pre sestru Luciu poslal Svätý Otec Ján Pavol II. Ako keby biskup, celý v bielom a sám s podlomeným zdravím, vycítil, že má poslednú príležitosť rozlúčiť sa s vizionárkou, ktorá videla Pannu Máriu, predtým než sa znova stretnú v nebi. Sestra Lucia si vypýtala okuliare, chcela si sama prečítať fax a prstom si ukazovala riadky. Vo svojom stave už nemohla rozprávať, ale vedeli sme, že je úplne pri zmysloch a toto pápežovo gesto ju potešilo. Poobede sa jej ešte väčšmi priťažilo a keď ju o piatej prišla skontrolovať lekárka so sestričkou, pochopili, že nastala jej posledná hodina. Prišiel aj biskup z Coimby a všetci sme sa zišli pri jej posteli v jej cele. Začali sme sa modliť, aby pochopila, že nie je sama, že ju v tejto hodine sprevádzame svojou modlitbou. V jednej chvíli pomaly otvorila oči a pozrela



sa na každého z nás pohľadom plným vďaky a spojenia. Jasne sme videli, ako veľmi trpí, ale aj s akým pokojom prijala, že nastal koniec. Matka predstavená jej dala pobožkať kríž, sestra Lucia ho z posledných síl pobožkala, potom zatvorila oči a sklonila hlavu. Bolo pol šiestej. Bolo dokonané a tá, ktorá na zemi z milosti Božej pohliadla smrteľnými očami na Pannu Máriu, už na ňu hľadela duchovným zrakom.

Chvíľu jej odchodu zahalila atmosféra nadprirodzenosti, všetci sme pokračovali v modlitbe s istotou, že Panna Mária je tam s nami, aby dodržala sľub, ktorý jej dala v roku 1917 - že ju príde vziať do neba. „Ešte nejaký čas“ bolo napokon 88 rokov po zjavení Panny Márie vo Fatime. Sestra Lucia nám niekoľkokrát povedala, že keď jej Panna Mária oznámila, že si po ňu príde o nejaký čas, bola presvedčená, že tak o dva či tri roky po jej bratrancovi a sesternici. Raz som sa jej teda opýtala: „Keby vám Panna Mária oznámila, že budete musieť čakať ešte vyše osemdesiat rokov, čo by ste jej povedali?“ Odvetila so svojou typickou nevinnosťou a otvorenosťou: „To isté. Povedala by som: ‚Nech sa stane Vaša vôľa, ale trpela by som viac pri pomyslení, že dovtedy chýba ešte tak veľa rokov.“



■ **Možno povedať, že tak ako kedysi sv. Šimon Stock, je v novodobých dejinách sestra Lucia „ikonou“ mariánskeho aspektu Karmelu. Vniesla podľa vás nejaké nové svetlo do tejto oblasti karmelitánskeho života?**

✦ To, že sa počas zázraku slnka 13. októbra 1917 zjavila Panna Mária Karmelská, poukazuje na výnimočné prepojenie medzi fatimským odkazom a duchovnosťou Karmelu. Vo Fatime žiadala Panna Mária modlitby, obetu a obrátenie, čo sú aj tri hlavné duchovné aspekty karmelitánov.

Sestra Lucia ako karmelitánka nám zanechala príklad vernosti a svätosti v dnešnom svete. Poznala a zažívala ťažkosti nášho sveta, modlila sa a obetovala svoj život pre veľké poslanie dnešnej Cirkvi. Hoci žila v kláštore, nikdy sa preto nevzdialila realite, práve naopak, vždy sa snažila mať prehľad o spoločenskom i politickom dianí, aby mohla vykladať znamenia doby z pohľadu Svätého písma a v rámci svojho spojenia, ktoré s Bohom nadväzovala v modlitbách.

Jej život karmelitánky nie je taký známy ako jej život vizionárky. Karmel v Coimbre vydal jej ucelený životopis, prvú knihu, v ktorej sú opísané rôzne udalosti z jej života v Karmeli. Kniha bola preložená do piatich jazykov a takmer vo všetkých už vyšla v druhom vydaní. Ukazuje, že sestra Lucia bola viac než

len vizionárka z Fatimy. Bola to tichá žena, ktorá udržala v srdci Božie tajomstvo, žena, ktorá nemlčala a šírila medzi ľuďmi Božiu vôľu a posolstvo Panny Márie, žiačka, ktorá bola až do konca verná Ježišovmu krížu a nikdy neopustila svojho Pána a Učiteľa.

■ **Tento časopis čítajú mnohí ctitelia Panny Márie Karmelskej po celom Slovensku. Čo by ste chceli odkázať alebo popriať našim čitateľom?**

✦ Matka s nami kráča po našej ceste, vždy je tu, keď ju potrebujeme, aby nám pomohla a podporila nás. Panna Mária Karmelská, ktorej predobraz videl Eliáš v približujúcom sa bielom obláčku, ukázala svoju lásku k nám, keď svätému Šimonovi Stockovi odovzdala škapuliar a keď sa zjavila vo Fatime v karmelitánskom rúchu, aby nám ukázala, že nech sa dejiny uberajú akýmkoľvek smerom, ona je vždy s nami, naša Matka je vždy tu a stará sa o svoje deti po celý čas. Nikdy nesmieme pochybovať o prítomnosti, pomoci a podpore takej predobrej Matky, sme predsa jej milované a poctené deti.

Želala by som si, aby všetci pocítili pomoc Matky Božej vo svojom živote a aby bola vždy príkladom a vzorom, ktorý by sme všetci nasledovali.

*Za rozhovor ďakujú:  
br. Miroslav Bandík OCD a br. Andrej Valent OCD*

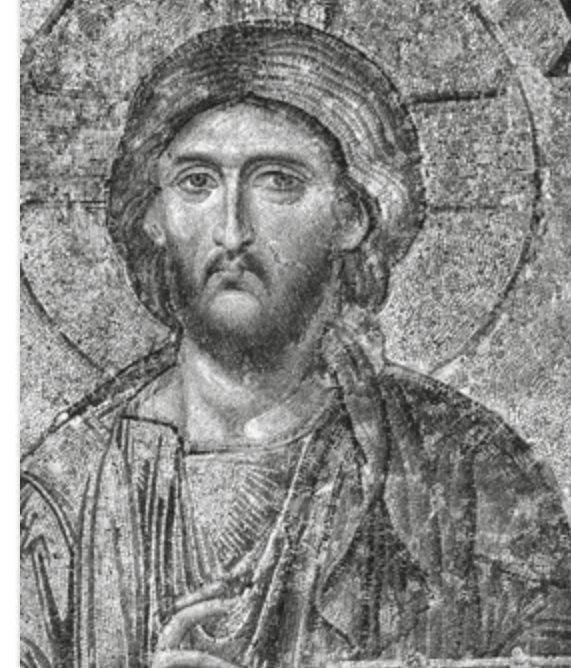


## Nie je Zjavenie ako zjavenie

Učenie Cirkvi rozlišuje medzi verejným Zjavením a súkromnými zjaveniami.

Podľa učenia Cirkvi Boha možno poznať alebo skúmaním jeho diel alebo na základe toho, čo Boh človeku o sebe zjaví. To je **Božie zjavenie** (porov. KKC 50). Boh sa dáva človeku postupne a po etapách ho pripravuje na prijatie nadprirodzeného zjavenia, ktorým zjavuje seba samého a ktoré vrcholí v osobe a poslaní vteleného Slova, Ježiša Krista (KKC 53). Práve v slovách a skutkoch Ježiša povedal ľuďom všetko, viac už nemá čo povedať (porov. KKC 65).

*Katechizmus Katolíckej cirkvi* cituje na vysvetlenie tejto definitívnosti a úplnosti zjavenia text svätého Jána od Kríža: „Keď nám dal svojho Syna, ktorý je jeho jediné a definitívne Slovo, spolu a naraz nám týmto svojím jediným Slovom povedal všetko a nemá už čo povedať. Lebo čo predtým hovoril prorokom po častiach, nám už v ňom povedal všetko, keď nám ho dal celého, totiž svojho Syna. Preto keby sa teraz niekto chcel na niečo vypytať či žiadať od neho nejaké videnie alebo zjavenie, nielenže by robil nerozumnú



vec, ale urážal by Boha, neupierajúc svoje oči jedine na Krista alebo hľadajúc inú vec alebo novotu mimo neho“ (KKC, 65).

KKC 67: „V priebehu storočí sa vyskytli takzvané „**súkromné zjavenia**“. Niektoré z nich uznala aj cirkevná autorita. Ich úlohou nie je zlepšovať a dopĺňať Kristovo definitívne zjavenie, ale pomáhať, aby sa ono plnšie žilo v istom dejinnom období. Zmysel veriacych (*sensus fidei*) vie pod vedením Učiteľského úradu Cirkvi rozlíšiť a prijať, čo je v týchto zjaveniach autentickou výzvou Krista alebo jeho svätých pre Cirkev.

*Pripravil: br. Stanislav Jaloviar OCD*



# Rybár, bosý karmelitán a sestra Lucia

Kedysi lovil ryby, potom sa sám dostal do Ježišovej siete a teraz loví ľudí. Náš spolubrat, páter Bernard Gorczyński z komunity v Košiciach-Lorinčíku, pútnik do Fatimy, účastník rozhovoru so sestrou Luciou.



■ **Listy z Karmelu: Nedávno si oslavoval okrúhle výročie, 65. narodeniny. V Karmeli si už od roku 1981, teda 36 rokov. Do rádu si ťa Pán povolal doslova od rybárskych sietí. Ako vnímaš svoje povolanie teraz?**

✦ **P. Bernard:** Takmer doslova od sietí, s tým, že posledný rok pred vstupom som si v práci vzal neplatenú dovolenku, aby som rozoznal svoje povolanie. Predtým som temer 7 rokov pracoval pri spracovaní rýb na rybárskych lodiach a plavil som sa po moriach a oceánoch celého sveta. Vojenskú prezenčnú službu som prežil tiež v námornej vojenskej jednotke.



Ako námorník

Moje povolanie sa rodilo pomaly. Po základnej škole som bol priťahovaný školou morskéj služby, lebo som chcel poznávať svet. Po skončení 5-ročnej Odbornej školy morského rybolovu v Kolobrzegu (na severe Poľska) ma prijali do práce v odbore morského rybolovu v Gdyni (prístav v severnom Poľsku). Toto životné obdobie mi postupne otváralo oči duše na nepomiňajúce hodnoty a ukazovalo prázdnotu života bez Boha, hlbšej viery - hľadaním šťastia v materiálnych dobrách a využívania toho, čo dáva možnosť „užívať život“.

■ **V roku 2004 si mal možnosť navštíviť Coimbru a osobne sa stretnúť so sestrou Luciou. Pri akej príležitosti to bolo?**

✦ V októbri roku 2004 naša Krakovská provincia pre starších rehoľníkov zorganizovala púť, aby spoznali korene a pramene Karmelu reformovaného svätou Teréziou z Avily. Mali sme príležitosť navštíviť prvé kláštory, ktoré zakladali sv. Terézia a sv. Ján od Kríža v Španielsku, počnúc Avilou, kde sa sv. Terézia narodila. Cieľom našej púte mali byť Coimbra

a Fatima v Portugalsku. Na prvom mieste ešte žila sr. Lucia a na druhom mieste sa zjavila Matka Božia. Vďaka šťastnej zhode okolností sme sa videli so sr. Luciou dos Santos niekoľko mesiacov pred jej smrťou (zomrela vo veku 97 rokov).

■ **Akým dojmom na teba zapôsobila sestra Lucia?**

✦ Hoci stretnutie s ňou bolo zdanlivo normálne, lebo sestry ju do hovorne (kláštornej miestnosti určenej na rozhovory) priviezli na vozíku, prežili sme niečo, čo sa dá opísať ako milosť pokoja a dobroty, ktorá z nej vyžarovala. A pritom v jej správaní nebolo nič neobyčajné.

■ **Rozprávala sestra Lucia aj o zjaveniach vo Fatime?**

✦ Samozrejme, že sme sa pýtali aj na niektoré aspekty fatimských zjavení. Jeden z nás sa okrem iného spýtal, ako sa pozerá na Rusko a jeho zasvätenie Matke Božej. Sr. Lucia však našu zvedavosť neuspokojila, viac nás povzbudzovala, aby sme sa intenzívne modlili, najmä ruženec. Pri tejto príležitosti sme od nej dostali aj ruženec, ktorý predstavuje veľkú pamiatku na posledné chvíle jej života.

■ **Môžeš nám prezradiť svoj postoj k mariánskym zjaveniam?**

✦ Už od mladosti mne i mojím súrodencom rodičia vstúpili hlbšiu vieru a úctu k Matke Božej. K mariánskym zjaveniam mám pozitívny vzťah. Mal som príležitosť putovať do niekoľkých mariánskych svätýň, napr. do Lúrd, a vždy som sa odtiaľ vracal naplnený a povzbudený k hlbšiemu duchovnému životu. Tiež som vďačný Bohu za diela, ktoré uskutočňuje v srdciach veriacich i za obrátenia mnohých ľudí. Niekoľkokrát som bol aj v Medžugorí a povzbudilo ma, ako tam Boh pôsobí prostredníctvom Márie. Ale vždy sa



usilujem poddať rozhodnutiu Cirkvi, ktorá skúma, či ide o Božie pôsobenie. Podstata je totiž v tom, že nie je dobré unáhlene prijímať niečo, čo ešte nie je potvrdené. Treba sa nechať viesť viac Božím slovom a učením Cirkvi.

■ **Pannu Máriu Karmelskú vzývame ako Hviezdu morskú. Kým je pre teba osobne Mária?**

✦ Počas plavieb po moriach som zažil, že v rôznych okolnostiach a situáciách, najmä keď zlyhávali technické prístroje, hviezdy predstavovali veľmi dobrú pomoc a orientačný bod, ukazovateľ cesty, pomáhali zisťovať, kde sa nachádzam. Mária je pre mňa taký ukazovateľ cesty a pomocou v duchovnom živote.

■ **Čo by si odkázal našim čitateľom?**

✦ V mladosti mi neraz prichádzalo na um, koľko nebezpečenstiev a ohrození číha na nás v živote a pochopil som, že jedinou istou pomocou je Boh a živá viera. Tak aj v dospelosti a v povolani je osobitnou pomocníčkou Panna Mária, Matka Božia aj naša matka. Svätí to vedeli a veľmi radi sa k nej utiekali. Je teda dobré, ak si vyberieme Máriu za osobitnú sprievodkyňu a svetlo na cestu vedúcu k stretnutiu s Bohom.

## Karmelitánsko-tereziánska Únia

Milí priatelia, keď ma otec Andrej pred časom oslovil, aby som napísala svedectvo, trošku som sa zarazila, pretože písanie nie je moja obľúbená činnosť. Prichádzam k vám nie ako k anonymnej skupine ľudí, ale ako k bratom a sestram, ako jedna z vás.

Ak ste už počuli o Karmelitánskej únii alebo ste navštívili webovú stránku bosých karmelitánov na Slovensku a otvoríte Karmelitánsku rodinu, nájdete ako súčasť rodiny aj našu Karmelitánsku úniu.

Sme sekulárny inštitút – to znamená, že žijeme vo svete, schované v klauzúre sveta a bežne komunikujeme s ľuďmi, ktorí ani netušia o našom zasvätení Bohu. Prichádzajú k nám, pretože sú odkázaní na našu profesionálnu pomoc ako pacienti, klienti, zákazníci... Nikto nás nehľadá v zamestnaní pre duchovnú pomoc. Hľadajú nás pre našu odbornú pomoc. Odborný rast je súčasťou našej formácie a o to sa snažíme v maximálnej miere. Prichádzajú k nám ľudia, ktorí Boha vedome nehľadajú, ba často ho vôbec nehľadajú, ale nachádzajú ho sprostredkovane. Snažíme sa Boha prinášať všade tam, kde sme. Koniec koncov, On je prítomný všade, ale vo svojej veľkej pokore cez nás pôsobí. Žijeme s Bohom v prostredí, v ktorom pracujeme, žijeme a bývame.

O svojom zasvätení mlčíme s rezervovanosťou, ktorá je vlastná nášmu povolaniu. Navonok sa nelíšime od našich kolegov v práci či od susedov, s ktorými bývame v paneláku. Môžu nás stretnúť v kostole, vedia o nás, že sme veriace. Nevedia o nás, že patríme Bohu úplne a že sa mu zasväcujeme natrvalo sľubmi čistoty, chudoby a poslušnosti.

Ráno vstávame, aby sme deň zasvätili Pánovi a stretli sa s ním v modlitbe. Ponáhľame sa do práce podobne ako mnohí z vás,



vážime si prácu, ktorá nás živí a žijeme neistotu z jej straty.

V práci a v kolotoči bežných i sviatočných dní stretávame Krista, ktorý je Cestou. Nachádzame ho v ľuďoch príjemných i nepríjemných a zakusujeme tak vlastné limity i radosti. Je Pravdou, ktorá nás oslobodzuje vždy nanovo a napája nás cez sviatosti novou energiou. Večer prichádzame unavené a prežitý deň s jeho starosťami a radosťami odovzdávame Bohu. Po vzore sv. Terézie z Avily v modlitbe živíme túžbu po Bohu a nepohneme sa od neho, aby v nás nevychladla láska k nemu.

Modlíme sa, aby náš život bol ustavičnou modlitbou.

Dnes večer sa modlím za vás všetkých...

*vaša sestra ukrytá s Kristom vo svete  
Ak som roznieťila vašu zvedavosť:  
www.karmelitanskaunia.sk  
alebo: www.unioneacarmelitanateresiana.it*

■ **13. februára sa skočila diecézna etapa beatifikačného procesu sestry Lucie dos Santos**, ktorá bola spolu so svojou sesternicou Hyacintou a bratrancom Františkom svedkom zjavenia Panny Márie vo Fatime. V tento deň súčasne uplynulo 12 rokov od smrti tejto portugalskej bosej karmelitánky. Návštevu Fatimy v dňoch 12. a 13. mája 2017 uskutočnil aj Svätý Otec František.



■ Vo Westminstersej katedrále v Londýne **korunoval 18. 2. 2017 kardinál Vincent Nichols sošku Panny Márie Fatimskej a obnovil zasvätenie Anglicka a Walesu jej Nepoškvrnenému Srdcu.**

■ **Socha Panny Márie Fatimskej** bude putovať od pondelka 16. januára 2017 do všetkých farností Rožňavského biskupstva až do 14. októbra 2017, kedy Mons. Stanislav Stolárik zasvätil Rožňavskú diecézu Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie.



■ Spoločenstvo **Fatima** je sekulárny inštitút zameraný na modlitby za obrátenie Ruska, resp. pracujúci v rámci možností aj v Rusku v oblasti farskej pastorácie. Vedie svojich členov k svedectvu hlbokého duchovného života v rámci rodinného, pracovného a farského spoločenstva.

■ **Svetový apoštolát Fatimy na Slovensku.** V r. 2006 boli Pápežskou radou pre laikov schválené štatúty medzinárodného združenia veriacich s názvom Svetový apoštolát Fatimy (so sídlom vo Fatime), ktoré chce po celom svete rozširovať fatimské poslanstvo. Konferencia biskupov Slovenska menovala pre toto dielo za zodpovedného žilinského diecézneho biskupa Mons. Tomáša Galisa.

■ **Pápež Pius XII. 31. októbra 1942 zasvätil svet a Rusko Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie.** Krátko nato nastal významný obrat v Stalingradskej bitke v prospech Sovietskeho zväzu, v Tichomorí iniciatívu prevzali USA a nemecké a talianske vojská utrpeli ťažké porážky v severnej Afrike.



■ **Pápež Ján Pavol II. a biskupi sveta 25. 3. 1984 zasvätili svet a Rusko Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie.** Onedlho potom (13. mája 1984) došlo na Sibíri k neočakávanej explózií, ktorá zničila riadiace centrum sovietskych medzikontinentálnych rakiet. V marci 1985 zomiera Černenko a novým generálnym tajomníkom KSSZ sa stáva Gorbačov, ktorý presadzuje perestrojku a glasnosť – slobodu tlače a náboženského vyznania.



Hovorí sa: „Povedz, s kým sa priateľíš, a ja ti poviem, aký si.“ Aj keď nie doslovne, ale predsa niečo na tom pravdy bude. Ľudia, ktorí boli v mojej blízkosti, či som chcel a či nie, zanechali vo mne stopy. Až po rokoch som si zapamätal ich výroky, mnohokrát presne i s posmešným podfarbením. Keďže o mne vedeli, že som veriaci – katolík, i keď navonok ma mali radi, nezabudli ma podpíchnúť štipľavou poznámkou na Katolícku cirkev. Často opakovali: „S Katolíckou cirkvou len svätý pokoj!“ Alebo: „Čo tam je za neporiadok, to by sa inde nemohlo stať.“ A niekedy i horšie. Ja som sa pousmial, nikdy som ich výrok nekomentoval. Pomyslel som si, že čo ma po nich, sami o sebe rozhodujú. Možno môj úsmev brali ako súhlas a ani ja som ho neprehodnocoval.

S pribúdajúcimi rokmi sa menilo i spoločenstvo okolo mňa. Ja som sa ocitol medzi ľuďmi v Karmeli, ktorí o Cirkvi nevedú veľkú debatu, ale svojím životom mi ju predstavujú zvnútra. Sú to ľudia, ktorí Cirkev milujú, žijú pre ňu a pre bližneho bez predsudkov. S radosťou sa stávajú rodičmi pre opustené deti, vychovávateľmi i misionármi a finančne podporujú šírenie evanjelia. Mnohí napriek vlastnému zdravotnému obmedzeniu pomáhajú iným. Svoje ťažké utrpenie obetujú za tých, ktorí odsudzujú Cirkev, a nespoznali v nej milujúcu matku i tajomné telo Krista. Na záver mi v mysli rezonujú slová žalmu: „Buď zvelebený, Bože, že ma znášaš.“

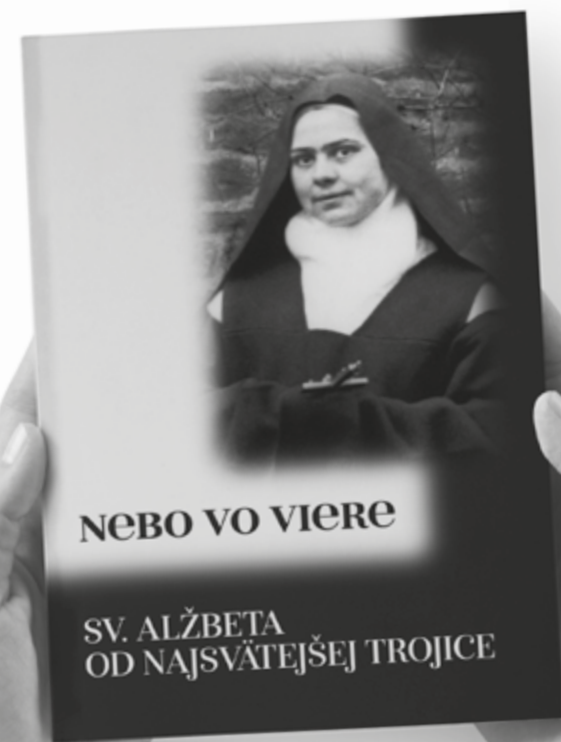
Buď zvelebený, Bože, i za spoločenstvo, v ktorom som bojoval najmä sám so sebou. Boli to chvíle, keď som videl hodnotu každého vysoko nado mnou. Nezávidel som sestram vzdelanie ani ich talenty, len ja som sa pokladal za toho, čo do spoločného nepriniesol nič. „Načo im tam budem?“ Počas jednej meditácie ma oslovila myšlienka: „Nepozerať sa na to, čo majú, ale čo znášajú.“ Veď ony sa ma nepýtali na vzdelanie ani na talent. Stredobodom ich spoločného úsilia bola modlitba, rozjímanie s cieľom dosiahnuť pokoj v srdci. Hoci majú veľa vlastných trápení a problémov, modlitbu kladú vo svojom živote na prvé miesto. Príklad ich života sa stal balzamom na moju nestálu dušu. Hoci som si myslel, že pozorujem ich život v Karmeli, oveľa skôr ony spoznali mňa v celej mojej podstate. Pridal som sa k nim. Spoločne čítame Sväté písmo, meditujeme o ňom a ony vždy v predstihu vedia, čomu nerozumiem, ba zdá sa mi, že vedia aj to, čo si myslím.

Som presvedčený, že cieľ, ktorý máme v Bohu, ľahšie dosiahneme s Máriou. Tak ako sa stala duchovnou matkou pre malú Terezku, tak je i matkou nášho Karmelu. Tak ako Terezka napísala báseň *Prečo ťa milujem, Mária*, každý z nás cíti vo svojom srdci vďaka za jej spoľahlivú ruku, ktorou nás vedie spoločnou cestou k Bohu.

*Štefan od sv. Márie Magdalény,  
člen Svetského rádu bosých karmelitánov*

## Sv. Alžbeta od Najsvätejšej Trojice NEBO VO VIERE

Možno zotrvať vo vnútornom tichu uprostred mora informácií, obrazov a zvukov? Boh v nás predsa prebýva vždy; nerobí rozdiel medzi kňazom a laikom, medzi časom stráveným v kostole a činnosťami v práci či doma. Patrónka prežívania Božej prítomnosti – neba vo viere – vo svojom srdci, uprostred najvšednejších okamihov, svätá Alžbeta od Najsvätejšej Trojice, nachádza pomocou viery svoje nebo aj za tieňmi, pokušeniami, slabosťami, prázdnotou, za zdanlivou Božou neprítomnosťou. Pre kresťanov stojí za námahu zistiť, ako k takej zrelej viere, že sme Božím domom a sídlom Najsvätejšej Trojice uprostred sveta, dospela.



Knihu **Nebo vo viere** vydal Kláštor bosých karmelitánov Lorinčík v spolupráci so sestrami bosými karmelitánkami. Už v najbližšom čase si ju budete môcť zaobstarat' v kresťanských predajniach alebo na internete v cene 3,00 €.

# Program deviatnikov, púti a slávností Panny Márie Karmelskej v roku 2017

## ■ KOŠICKÁ ARCIDIECÉZA:

### KOŠICE-LORINČÍK (bosí karmelitáni)

#### 7. - 15. júla - deviatnik

- 16.30 večery
- 16.45 adorácia Najsv. Sviatosti s možnosťou sv. spovede
- 17.00 modlitba ruženca
- 18.00 sv. omša s modlitbami deviatnika k P. M. Karmelskej (deviatnik bude viesť **o. Dušan Hricko OCD** na tému: **Fatimská storočnica**)

#### nedeľa 16. júla - slávnosť Panny Márie Karmelskej

- 16.30 večery
- 16.45 adorácia Najsv. Sviatosti s možnosťou sv. spovede
- 17.00 modlitba ruženca
- 18.00 slávnostná sv. omša (**o. Vladimír Kasan OSB**, predstavený benediktínskeho kláštora v Sampore)

Každý deň po sv. omšiach bude možnosť prijať karmelitánsky škapuliar. Pri sv. omši 16. júla je možnosť získať plnomocné odpustky.

### KOŠICE - SÍDL. KVP (bosé karmelitánky)

#### 7. - 15. júla - deviatnik

- 18.00 sv. omša s modlitbami deviatnika k Panne Márii Karmelskej (deviatnik bude viesť **o. Dalibor Ondrej**)

#### nedeľa 16. júla - slávnosť Panny Márie Karmelskej

- 7.00 sv. omša
- 9.00 sv. omša
- 18.00 slávnostná sv. omša (**o. Rafael Tresa OP**)

### STROPKOV, sobota 8. júla

- 17.00 fatimská sobota (**dp. kaplán**)
- 18.00 otváracia sv. omša (**bosí karmelitáni z Lorinčika**)
- 19.30 prijatie nových členov do Bratstva sv. škapuliara - požehnanie škapuliarov pri oltári Panny Márie Karmelskej
- 20.00 modlitba sv. ruženca
- 21.00 sv. omša (**Mons. Anton Fabián**)
- 22.30 „Čas pre Oázu - nádej pre nový život“; osobné svedectvá - **o. Peter Gombita** a členovia komunity

- 24.00 mládežnícka sv. omša (**o. Dominik Plavnický**, novokňaz)

#### nedeľa 9. júla

- 6.15 radostný ruženec (vo farskom kostole)
  - 7.00 sv. omša (**dp. kaplán** - vo farskom kostole)
  - 9.00 Spievajme Márii radostnú pieseň (pásmo slova a piesní o Fatimských zjaveniach)
  - 10.30 slávnostná sv. omša (**Mons. Bernard Bober**, arcibiskup metropolita)
- Zasvätenie farnosti Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie. Po sv. omši posvätenie škapuliarov a prijímanie do Bratstva posv. škapuliara. Sv. spoveď v sobotu od 18.30 do 23.00 h. a v nedeľu od 08.30 do 10.30 h.

### GABOLTOV, sobota 15. júla

- 9.00 Cesta svetla (začiatok na Kalvárii; doniesť sviece)
  - 11.00 sv. omša (**p. Dávid Horáček CSSR**, správca farnosti na Svätej Hore; spieva zbor Gaboltov)
- Po sv. omši požehnanie škapuliarov a prijatie do Bratstva Škapuliarskej Panny Márie.
- 15.00 hodina Božieho milosrdenstva
  - 15.45 Hodinky o Nepoškvrnenom Počatí P. Márie
  - 16.30 radostný ruženec - formou Večeraďla
  - 17.00 stála adorácia v kostole Krista Kráľa
  - 17.30 večery
  - 18.00 sv. omša (**Mons. Bernard Bober**, košický arcibiskup metropolita; spieva zbor Gaudium, Sveržov)

- Po sv. omši požehnanie škapuliarov a prijatie do Bratstva Škapuliarskej Panny Márie.
- 20.00 Fatima (umelecko-duchovné pásmo ochotníckeho divadla v Gaboltove)
  - 21.00 sv. omša (**novokňazi** Košickej arcidiecézy; spieva zbor Vranov nad Topľou-Juh)
  - Po sv. omši moderovaný rozhovor s novokňazmi.
  - 23.00 adorácia (**diakoni** Košickej arcidiecézy a spevácky zbor Vranov nad Topľou-Juh)

#### nedeľa 16. júla

- 0.00 sv. omša (**p. Rastislav Dlhý CSSR**, šéfredaktor smn; spieva zbor Slnovrat z Bardejova)
- Po sv. omši požehnanie škapuliarov a prijatie do Bratstva Škapuliarskej Panny Márie.
- 2.00 ruženec svetla
- 2.45 krížová cesta (doniesť sviece)

- 4.15 bolestný ruženec
- 5.00 akadémia „budíček“ (augustin. mládež)
- 6.00 sv. omša (**p. Juraj Pigula OSA**, predstavený augustiniánov; kazateľ: **diakon Andrej Kovalak OSA**; spieva zbor Augustiniánska mládež)
- 7.00 Hodinky o Nepoškvrnenom Počatí Panny Márie so spevom pútnických piesní
- 8.00 sv. omša (**p. Martin Huk CSSR**, farár v Gaboltove; spieva zbor Gregos, Gregorovce)
- 9.30 slávnostný ruženec formou Večeraďla
- 10.30 slávnostná sv. omša (**Mons. Marek Forgáč**, pomocný košický biskup; spieva zbor Egídius, Bardejov)

Po sv. omši bude požehnanie škapuliarov a prijatie do Bratstva Škapuliarskej P. Márie pri vonkajšom oltári. Sv. spoveď v sobotu od 10.30 a v nedeľu od 6.00 h. V závere každej sv. omše sa pomodlíme modlitbu zasvätenia Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie.

## ■ BANSKOBYSSTRICKÁ DIECÉZA:

### BANSKÁ BYSTRICA (bosí karmelitáni)

#### 7. - 15. júla - deviatnik

- 18.30 sv. omša s modlitbami deviatnika k Panne Márii Karmelskej (deviatnik bude viesť **o. Ján Števkov OCD**)

V nedeľu 9. júla bude sv. omša o 15.30 h.!

#### nedeľa 16. júla - slávnosť Panny Márie Karmelskej

- 15.30 slávnostná sv. omša (**o. Stanisław Miernik OCD**)
- Každý deň po sv. omšiach bude možnosť prijať karmelitánsky škapuliar. Pri sv. omši 16. júla je možnosť získať plnomocné odpustky.

### DETVA (bosé karmelitánky)

#### 7. - 15. júla - deviatnik

- 18.00 sv. omša spojená s modlitbami deviatnika k Panne Márii Karmelskej (deviatnik bude viesť **o. Vladimír Slovák**)

#### nedeľa 16. júla - slávnosť Panny Márie Karmelskej

- 18.00 slávnostná sv. omša (**o. Marián Mlynárik**)
- Pri omši 16. 7. je možnosť získať plnomocné odpustky. Prijatie do škapuliara po sv. omši 16. 7.

## ■ SPIŠSKÁ DIECÉZA:

### TRSTENÁ, sobota 15. júla

- 18.15 otváracia sv. omša
- Po sv. omši bude duchovný program do 23.00 h.

(zbory, ruženec, divadlo zo života sv. Martina, adorácia).

#### nedeľa 16. júla

- 10.00 slávnostná sv. omša na námestí M. R. Štefánika (**Mons. Štefan Sečka**, spišský biskup); požehnanie škapuliarov a procesia do farského kostola
- 15.00 festival „Spievame Márii“ (zbory, kapely, speváci)

## ■ ŽILINSKÁ DIECÉZA:

### DOMANIŽA, sobota 15. júla

- 17.00 mariánske večeraďlo; sviatosť zmierenia
- 18.00 slávnostná sv. omša (**Mons. Viliam Judák**, nitriansky biskup)
- 19.00 prijatie pútnikov do škapuliara
- 20.00 modlitby Spoločenstva matiek
- 21.30 mládežnícka sv. omša spojená s novokňazským požehnaním
- 23.00 modlitba krížovej cesty (téma: Máriin odkaz z Fatimy)
- 24.00 liturgia hodín, posvätné čítania

#### nedeľa 16. júla

- 0.20 vyloženie Oltárnej sviatosti k celonočnej poklone (potrvá do 7.30 h.)
- 8.00 modlitba posvätného ruženca, sviatosť zmierenia
- 8.30 svätá omša (**pátri bosí karmelitáni zo Starých Hôr**)
- 10.15 modlitba posvätného ruženca
- 11.00 slávnostná svätá omša (**Mons. Václav Slouk**, dekan a kanonik Kapituly sv. Petra a Pavla v Brne)

Po svätej omši bude možnosť prijať škapuliar a zapísať sa do knihy Bratstva posv. škapuliara.

### 6. celoslovenské stretnutie ctiteľov karmelitánskeho škapuliara na pútnickom mieste STARÉ HORY sobota 29. JÚLA 2017

- 8.30 adorácia, prednáška (**o. Andrzej Szewczyk OCD**), ruženec
- 10.30 sv. omša (**Mons. Jozef Haľko**, bratislavský pomocný biskup), prijatie do škapuliara
- 12.30 požehnanie pútnikov

## Sr. Anna M. Schwarzová

Dňa 2. januára 2017 zomrela v krakovskej komunite **bosých karmelitánok** sr. Anna M. Schwarzová, bývalá náboženská aktivistka a väzenkyňa v Osvienčime i v komunistických väzeniach a signatárka Charty 77.



Magdaléna Schwarzová - keď bola internovaná

## Bosé karmelitánky v Detve

■ V deň spomienky sv. Agnesy dňa 21. 1. 2017, sa konali v komunite **sestier bosých karmelitánok** v Detve voľby. Novou matkou priorkou sa stala sr. Benedikta Mária od Eucharistie a do rady boli zvolené sr. Mária Gabriela od Lásky Otca i Syna, sr. Joanna Viannea od Sedembolestnej Panny Márie a sr. Mária Jozefa od Ježiša. Zverujeme do modlitieb celej karmelitánskej rodiny ďalšie roky nášho putovania k Láске pre dobro celej Cirkvi.

■ V nedeľu Krstu Krista Pána sa sr. Mária od Dobrého Pastiera odovzdala 1. profesiou nášmu Ženíchovi zložením sľubov čistoty, chudoby a poslušnosti.



## Karmelitánky Diet'aťa Ježiša v Nitre

24. marca 2017 v kláštore **sestier karmelitánok Diet'aťa Ježiša** v Nitre sa uskutočnilo prvé modlitbové stretnutie ctiteľov Karmelu a karmelitánskeho škapuliara. Viedol ho o. Zenon OCD z Banskej Bystrice a okrem miestnej komunity prišli aj členky OCDS a členovia škapuliarskeho



bratstva. Tí, ktorí mali záujem dozvedieť sa viac o škapuliari, mali možnosť prijať ho po sv. omši v kaplnke sestier. Druhé stretnutie na tému Charizma Karmelu bude 19. mája 2017. Bližšie informácie sú na stránke: [karmelitankydj.sk](http://karmelitankydj.sk)



Modlitbové stretnutie v Nitre

## Karmelitánky Diet'aťa Ježiša v Krakovskej provincii

23. apríla 2017 sa v Baliciach pri Krakove začala Provinciálna kapitula Krakovskej provin-

cie **sestier karmelitánok Diet'aťa Ježiša**, na ktorej sa zúčastnila naša predstavená sr. Sára.

## Bosí karmelitáni v Krakovskej provincii

Provinciálna kapitula Krakovskej provincie **bosých karmelitánov** sa konala od 23. 4. do 3. 5. vo Wadowiciach. Delegáti zvolili za nového provinciála pátra Tadeusza Florka. Jeho poradný orgán tvoria títo otcovia: P. Łukasz Kasperek, P. Wiesław Kiwior, P. Jarosław Janocha a P. Paweł Hańczak.



Provinciál o. Tadeusz Florek OCD



Rokovania Provinciálnej kapituly



Radní Provincie

# VI. CELOSLOVENSKÉ STRETNUTIE CTITEĽOV KARMEĽITÁNSKEHO ŠKAPULIARA

29.  
JÚL  
2017

STARÉ  
HORY

8:30

- adorácia
- prednáška  
(páter Andrzej Szewczyk OCD)
- ruženec

10:30

- sv. omša  
o. Biskup Mons. Jozef Halko,  
Bratislavský pomocný biskup
- po sv. omši  
prijatie škapuliara

12:30

- požehnanie pútnikov

[www.bosikarmelitani.sk](http://www.bosikarmelitani.sk)

